

Vědomostní test z psychologie (včetně opakování)

Definujte předmět kognitivní psychologie..... (jak lidé poznávají, jak se učí, jak strukturují a uchovávají vědomosti, kognitivní styly, konstrukce reality....)

Porozumění vlastním myšlenkovým procesům se nazývá

- **Metakognice**
- Selfkognice
- Emoční inteligence
- Intrapersonální inteligence

Podle Cattella (1965) existují dva druhy inteligence: fluidní a krystalická. Jaký je mezi nimi zásadní rozdíl?(fluidní vrozená – bystrost, podléhá procesům stárnutí..., krystalická získaná, vědomosti, podléhá méně procesům stárnutí...)

H. Gardner zahrnuje do svého pojetí inteligence mj. také:

- **personální formy inteligence** (intrapersonální a interpersonální nadání)
- sociální formy inteligence (interakční a komunikační nadání)
- kognitivní formy inteligence (intuitivní a racionální nadání)
- volní formy inteligence (návykové a snahové nadání)

Inteligence je:

- vrozená vlastnost osobnosti
- **schopnost, kterou lze do určité míry rozvíjet po celý život**
- schopnost, která se po 18. roce věku již obvykle nemění
- kognitivní dovednost, jejíž rozvoj nezávisí na vrozených dispozicích

Pojem školní způsobilost znamená:

- **zralost a připravenost dítěte k zahájení školní docházky**
- dozrání laterality, preference pravé ruky
- ukončení povinné školní docházky
- zvládnutí přijímacího řízení do sekundárního vzdělávání

V psychologii jsou za obecné motivační faktory považovány:..... (potřeby, zájmy, hodnoty, ideály)

Uveďte 4 autory (psychologických) teorií osobnosti (Freud, Jung, Frankl, Horneyová, Rogers, Adler, Sullivan ...)

Přiřaďte k autorům teorií osobnosti správné pojmy:

1. Sigmund Freud
 2. Carl R. Rogers
 3. Alfred Adler
 4. Viktor Frankl
- A. Vytěšňování
B. Sepepojetí
C. Sebepřesah
D. Sociální cit

1..... 2..... 3..... 4.....

1a, 2b, 3d, 4c

Aspirační úroveň je

- míra tolerance k neúspěchu
- úroveň shody kognitivní struktury a reality
- míra saturace kognitivní potřeby
- **očekávaná úroveň vlastního výkonu, výsledku**

Podle humanistického psychologa A. Maslowa je pyramidě potřeb nejvýše postavenou potřebou potřeba (*seberealizace, sebeaktualizace*) a nejnižší postavenými potřebami jsou potřeby (*fyziologické, biologické*).

Vulnerabilita je (*zranitelnost, náchylnost k onemocnění k poruchám...*)

Poruchy chování u žáků:

- **Mají multifaktoriální příčiny a intelekt žáka nemusí být porušen**
- Příčiny jsou genetické a intelekt bývá obvykle slabě narušený
- Vznikají vždy na základě chyb v rodičovské výchově
- Jsou vždy spojeny s poruchami intelektu, prognóza však bývá optimistická

Mezi mimointelektové faktory školní úspěšnosti patří např. (*osobnostní charakteristiky, nedostatky v přípravě, nevhodné podmínky pro školní práci*)

Vyjmenujte některé poruchy chování typické pro dětství a dospívání..... (*záškoláctví, lhaní, drobné krádeže, útoky, agrese a šikana, zneužívání návykových látek...*)

Přiřaďte k jednotlivé skupině autorů správné pojmy:

1. Maslow, Homans, Herzberg, Skinner
 2. Freud, Adler, Rogers, Frankl
 3. Sternberg, Parkins, Spearman, Cattell
- A. Teorie osobnosti
B. Teorie inteligence
C. Teorie motivace

1..... 2..... 3.....

1C, 2A, 3B

Behaviorální, kognitivní a sociální odpovědi, kterými se jedinec snaží regulovat zátěž, se nazývají (*copingové*) strategie.

V české školské legislativě jsou jako **povinné** funkce ve školních poradenských pracovištích uvedeny:

- Školní psycholog, výchovný-kariérový poradce, speciální pedagog, metodik prevence
- **Metodik prevence a výchovný-kariérový poradce**
- Metodik prevence, výchovný-kariérový poradce a školní psycholog
- Jen výchovný-kariérový poradce

Školní výchovný-kariérový poradce:

- Může být učitelem jakého předmětu a nemá nárok na žádnou úlevu z přímé výuky
- Má nárok na úlevu z přímé výuky dle legislativy a nemusí mít žádné speciální vzdělání
- **Má nárok na úlevu z přímé výuky dle legislativy a musí mít předepsané specializační vzdělání**
- Je učitelem, musí však mít vystudovaný obor psychologie nebo sociální pedagogika

Jmenujte alespoň dva české autory publikující v oblasti psychologie a zabývající se tématy aplikovanými do oblasti vzdělávání a výchovy (Vágnerová, Matějček, Čáp, Mareš, Hrabal, Štech, Kučera, Mertin, Stuchlíková.....)

J. Čáp (1994) identifikoval 9 stylů výchovy klasifikovaných podle 3 kritérií: síla řízení, emoční vtaah a (ne-jednotnost, rozpornost)

Uveďte funkce trestu..... (navodit a smýt pocit viny, poučit, odradit)

Používáme-li ve výchově tresty, je třeba se řídit podmínkami, za kterých lze trest ukládat. Které to například jsou?..... (přiměřenost věku, trestu a mentálním schopnostem žáka, neodkládat, neopakovat trest, srozumitelnost, souhlas – je-li to možné, netrestat prací či učením....)

Výsledky učení mohou být:

- Nadání, talent, návyky
- Vlastnosti, znalosti, vlohy
- **Návyky, vědomosti, dovednosti (kompetence)**
- Schopnosti, emoce, dovednosti

Vyjmenujte alespoň 4 z osmi typů lidského učení (učení signálům, tvoření spojů stimul-reakce, řetězení, slovní asociace, mnohonásobná diskriminace, učení pojům, učení principům a obecným vztahům, řešení problémů)

Co je typické pro pokročilou autoregulaci v učení?..... (jasný plán a cíle, sebedůvěra, kontrola průběžná i výsledků, vnitřní motivace, sebehodnocení, dobrá adaptace....)

Operační podmiňování

- **je jednoduché učení počítající se zpevněním za využití odměny**
- je učení se logickým myšlenkovým operacím
- je učení za pomoci řešení problémů
- je pouhým přizpůsobením organismu změněným podmínkám

Které pojmy jsou typické pro konstruktivistické pojetí výuky?

- motivace, ovlivňování, vůle, stimulace
- emoce, zážitek, odměna, spolupráce
- problém, trest, odměna, autoregulace
- **prekoncept, sdílení, aktivizace, zkušenost**

V konstruktivisticky pojaté výuce přejímá učitel roli

- **průvodce**
- hodnotitele
- kritika
- ochránce

Vyjmenujte alespoň 3 faktory ovlivňující klima třídy (složení žáků, učitel, předmět, škola, zvláštnosti komunikace)

Autor teorie Zóny nejbližšího vývoj je:

- Erikson
- J. Piaget

- S. Freud
- **L. S. Vygotskij**

Pojem sekulární akcelerace vyjadřuje (*urychlování vývoje*).

Vysvětlete pojem sekundární disociální chování (*porucha chování je až druhotná, primární je jiný problém - retardace, intrapsychický problém...*)

Který pojem **není** typický pro dospívání?

- Absolutní morálka
- Prokrastinace
- **Konfabulace**
- Divergentní myšlení

Který pojem **nebývá** spojován s dítětem (mladšího) školního věku:

- **Multisenzorická identifikace**
- Poruchy školních dovedností
- Stádium logických operací
- Konformní morálka

Jak vnímají diagnostiku konstruktivisté? (*diagnóza je konstruktem, odmítání diagnostiky, subjektivistický směr*)

Vyjmenujte některá opatření pro nadané žáky..... (*dělení do skupin, věkově smíšené skupiny, přestup o ročník výš, nabídka volitelných předmětů, IVP, náročnější úkoly, projekty, olympiády, e-learning, domácí úkoly...*) – *obecně: akcelerace, obohacování osnov, v rámci třídy*

Diagnostiku nadání u žáků provádí:

- Učitel příslušného předmětu
- Výchovný poradce
- **Školní nebo poradenský psycholog**
- Třídní učitel

Pro **vyčerpání** fyzických i psychických sil, "vyhoření", užíváme termín:..... (burnout)

Psychický stav, kdy nejsou uspokojovány **základní potřeby** člověka, se nazývá: (deprivace)

Vcítění, uvědomění si pocitů, prožitků, momentálních stavů jiného člověka a snaha je pochopit (např. studentů při tzv. rozhodující zkoušce) nazýváme: (empatie)

Jak odborně označujeme **vzájemné působení** a ovlivňování jedinců a skupin?(interakce)

U žáka došlo k přijetí, **zvnitřnění**, začlenění myšlenek, postojů, hodnot do jeho psychiky. Jak tento jev odborně označujeme? (interiorizace)

Má-li žák trvalé **snížení intelektuálních schopností**, jehož příčinou je organické poškození mozku, jde-li o zaostávání vývoje rozumových schopností hovoříme o mentální (doplňte termín):..... (retardaci)

Pro označení, že test či jiný diagnostický prostředek skutečně **ověřuje to**, co jím chceme zjistit, tedy jeho **platnost**, označujeme pojmem

- A reliabilita
- B validita**
- C senzibilita
- D efektivita

Halo-efekt při poznávání osobnosti znamená

- A zpracování soukromých informací o člověku
- B generalizace prvního dojmu o jedinci**
- C využití informací od jiných lidí
- D zdůraznění kladných vlastností osobnosti

Pojem **transfer** v pedagogické psychologii znamená

- A využití zkušeností v podobných činnostech**
- B převod jedné teorie do druhé
- C přenos základních pojmů do složitějších
- D vzájemné ovlivňování všech psychických funkcí

Asociace znamená

- A spojení mezi dvěma či více vjemy, představami a jednoduchými city**
- B jde o základní pojem geštalt-psychologie
- C pojem, kterým se vysvětluje chování zvířat
- D asociální chování

Incentivou se v psychologii rozumí

- A vytvoření nového pojmu při učení
- B vnější pobídka v motivačním procesu
- C vnitřní pobídka v motivačním procesu**
- D zavedení nového podnětu do procesu podmiňování

Schopnosti jsou v psychologii chápány jako

- A adaptační mechanismy
- B předpoklady k úspěšnému vykonávání určité činnosti
- C psychofyziologické mechanismy
- D učením získané dispozice**

Divergentní myšlení

- A znamená myšlení, které brání tvořivosti
- B postupuje se různými cestami k několika odlišným řešením**
- C vyžaduje vyšší rozvoj inteligence
- D je rozhodující pro vývoj u dětí předškolního věku

Lateralita je

- A upřednostňování levé končetiny
- B nerovnoměrnost párových orgánů jako odraz dominance**

jedné z mozkových hemisfér

- C projev nevyhraněné dominance jedné z mozkových hemisfér
- D synonymum ambidextrie

Která následující formulace nejlépe popisuje Eriksonovu představu nejdůležitějšího vývojového úkolu v adolescenci?

- hledání intimity
- vývoj superega
- identifikaci se sexuální rolí
- **hledání vlastní identity**

Jak charakterizuje J. Piaget myšlení žáka v mladším školním věku? Jedná se o

- formální logické operace
- miskoncepční a fanzazijní
- závislé na autoritě dospělého
- **konkrétní logické operace**

Pro kreativní řešení problémů je charakteristické myšlení

- ulpívavé
- konvergentní
- teoretické
- **divergentní**

Mezi specifické poruchy učení nepatří

- dyspinxie
- dyskalkulie
- dysortografie
- **dysfagie**

Pyramida potřeb hierarchizující lidské potřeby od fyziologických po sebeaktualizační je produktem bádání

- Makarenka
- Rogerse
- Thorndikea
- **Maslowa**

Mezi aplikační oblasti psychologie jako vědní disciplíny nepatří

- školní psychologie
- psychologie managementu
- klinická psychologie
- **naivní psychologie**

Jízda na kole je produktem učení

- intelektového
- mechanického

- divergentního
- **senzomotorického**

Aspirace jsou v psychologii chápány jako

- vývojový model
- výzkumná metoda
- vrozená dispozice
- **snaha něčeho dosáhnout**

Myšlení směřující k jednomu výsledku či řešení je

- konvenční
- konvexní
- konkávní
- **konvergentní**

Z hlediska středně a dlouhodobých výsledků žáků je nejefektivnější motivace

- negativní
- vnější
- „cukr a bič“
- **Pozitivní**

Schopnost chápat vlastní emoce, emoce druhých, pracovat s nimi, dovedně komunikovat a orientovat se v mezilidských vztazích označujeme jako

- manipulaci
- sociální fobii
- komunikaci
- **sociální inteligenci**

Schopnost zvládat zátěž a stres označujeme jako

- frustrační toleranci
- aktivační úroveň
- maladaptaci
- **coping**

Příčinou frustrace je

- agresivní osobnost
- inteligence jedince
- stres a zátěž
- **nějaká překážka (vnitřní, vnější) bránící naplňování potřeb jedince**

Mezi druhy paměti nepatří

- krátkodobá
- implicitní
- senzorická
- **kreativní**

Mezi dimenze výchovných stylů nepatří

- emoční vztah

- kontrola požadavků
- řízení
- **motivace**

Pavlovovy experimenty se psy jsou příkladem jakého typu učení?

- memorování
- operantního podmiňování
- senzomotorického učení
- **klasického podmiňování**